

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Бр. 1003-159/6

Скопје, 10.07.2009 година

**До
Основен суд Крушево**

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансиските извештаи на Основен суд Крушево - сметка за редовно работење (во понатамошниот текст Суд) за 2008 година кои се прикажани на страните од 7 до 9.
2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој Извештај е извршена согласно член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 9 од Законот за државна ревизија.
3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале било каков извештај за финансиските извештаи на Основниот суд за годините кои и претходат на годината која е предмет на оваа ревизија.
4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој Извештај, се одговорност на раководството на субјектот, застапувано од:
 - › Кочо Ивановски - Претседател на Основен суд Крушево од 18.12.2007 година.
5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој Извештај, прикажан на страните 1 до 6, и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.
6. Ревизијата од точка 1 на овој Извештај е извршена од страна на тим на Државниот завод за ревизија во периодот од 27.04.2009 година до 08.05.2009 година.

7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 е да овозможи ревизорот да изрази мислење:
- дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива,
 - дали е остварено наменско и законско користење на средствата кои претставуваат државни расходи.
8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации поради добивање на појасна слика и со извесни прифатени и спроведени корекции на финансиските извештаи од страна на субјектот.
9. Ревизијата е извршена во согласност со Стандардите за Државна Ревизија на Меѓународната организација на Врховните Ревизорски Институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користените сметководствени принципи, како и на важните проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој Конечен извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека спроведената ревизија ни обезбедува разумна основа за изразеното мислење.
10. Со ревизијата на финансиските извештаи, дадени како составен дел на овој Конечен извештај, ревизијата го утврди следното:

10.1. Систем на интерни контроли

Акти

10.1.1. Судот нема изготвено пишани процедури за системот на интерни контроли во изготвување и извршување на судскиот буџет, согласно доставениот Интерен акт за контроли изготвен од Судски буџетски совет и Известувањето од истиот за донесување Интерен акт за контроли во секој суд поодделно. Неизготвувањето пишани процедури за интерни контроли, создава ризик од недефиниран контролен механизам во сите сегменти опфатени во наведениот Акт.

Препорака: ВД Претседателот на Судот да донесе пишани процедури за системот на интерни контроли во изготвување и извршување на судскиот буџет.

Процес на пресметка и исплата на плати

10.1.2. При оценка на системот на интерни контроли кај процесот на пресметка и исплата на плати, ревизијата утврди дека не е воспоставен систем за електронско следење на работното време, а воспоставената рачна евиденција за присутноста на вработените не обезбедува податоци за влез и излез во текот на работното време, што не е во согласност со Законот за работните односи. Невоспоставена евиденција за следење на присутноста на вработените, создава ризик примените средства на име плата, не секогаш да претставуваат потврда на вистински извршената рабата/работни часови.

Препорака: ВД Претседателот на Судот, согласно обезбедените средства да набави систем за електронско евидентирање на работното време, а до имплементирање на истиот, да воспостави процедури за целосна евиденција и следење на присутноста на вработените.

Процес на плаќање и Процес на јавни набавки

10.1.3. При оценка на системот на интерни контроли кај процесот на плаќање, ревизијата утврди дека не е воспоставена ex-ante финансиска контрола за проверка на точноста и усогласеноста на сите документи кои се однесуваат на финансиските активности, со законите, подзаконските и интерните акти, одлуки и договори пред нивно извршување, што не е во согласност со Законот за јавна внатрешна финансиска контрола и тоа:

- не постои доказ за контрола на финансиската документацијата од страна на одговорниот сметководител
- дел од фактурите и налозите за службено патување не се поткрепени со комплетна и веродостојна финансиска документација (испратници, работни налози, сметки за патарина)

Плаќањата врз основа на документација која не е комплетна, веродостојна и потврдена од одговорните лица, го зголемува ризикот од несоодветни исплати и незаконско користење на средствата.

10.1.4. При оценка на системот на интерни контроли кај процесот на јавни набавки, ревизијата утврди дека не функционираат контролни постапки кои ќе обезбедат доследна примена на законските и подзаконските акти во делот на јавните набавки и тоа:

- кај дел од набавките не е во целост почитувана законски утврдената процедура за јавна набавка
- не се врши следење на набавките чиј вкупен износ месечно не е поголем од 500 евра во денарска противвредност и следење на реализацијата на договорите по количина и цена.

Непостоењето и нефункционирањето на интерните контроли во овој процес создава можност за незаконско користење на средствата, необезбедување на еднаква положба на понудувачите и фер конкуренција.

Препорака: ВД Претседателот на Судот да пристапи кон пропишување и донесување на процедури за интерни контроли, кои ќе овозможат имплементирање на контролни постапки согласно Законот за јавна внатрешна контрола и ќе обезбедат законско, наменско и економично користење на средствата.

10.2. Неправилна примена на акти

10.2.1. Судот нема обезбедено документ за сопственост (имотни/поседовни листи) на објектот во кој е сместен а евидентиран во сметководствената евиденција, што не е во согласност со Законот за катастар на недвижности. Поради нерегулирани имотно-правни односи, Судот за евидентираниите недвижности не располага со документација за доказ на сопственоста.

Поради тоа што ОС Крушево не располага со документацијата врз основа на која градежниот објект-зграда е внесен во евиденцијата на Судот, ниту со техничката документација за истата, во текот на ревизијата ВД претседателот на Судот се обрати до Државен архив на РМ, Агенција за катастар на недвижности на РМ и Министерство за транспорт и врски, заради обезбедување документација (техничка документација, план, елаборат и сл.) и понатамошно спроведување на процедурата за обезбедување документ за сопственост на градежниот објект, но до завршување на ревизијата не беше добиен повратен одговор.

10.2.2. Судот нема донесено Акт за внатрешна организација на работата, што не е во согласност со Судскиот деловник што не може да се определи оптимален број на вработени за извршување на работните активности.

Ревизијата не дава препорака за изготвување Акт за внатрешна организација, поради тоа што во текот на ревизијата ВД Претседателот на Судот донесе Правилник за организација на Основниот суд Крушево.

10.2.3. Листата на постојани вештаци не е објавена во Службен весник, ниту е ажурирана/преоценета по истекот на две години, што не е во согласност со Законот за кривичната постапка и Судскиот деловник. Вака воспоставената пракса на ангажирање на вештаци, придонесува исплатата на средства за оваа намена да се врши спротивно на позитивната законска регулатива и не обезбедува уверување за правилноста на изборот на вешти лица кои не се на листата на постојани вештаци.

Препорака: ВД Претседателот на Судот, да преземе активности за преоценување и објавување на Листата на постојани вештаци во Службен весник на РМ.

10.3. Неправилна примена на сметководствени политики и начела

10.3.1. Судот нема воспоставено целосна материјална евиденција за набавени и издадени материјали (воспоставена е само евиденција на количински влез и излез), ситен инвентар и екстра лесно гориво за затоплување, ниту врши попис на истите, што не е во согласност со Законот и Правилникот за сметководство за буџети и буџетски корисници. Ваквата состојба се должи на нецелосна имплементација на модулите за буџетско и финансиско работење од автоматизираниот систем за буџетски менаџмент на ниво на судска власт. Невоспоставената евиденција и неизвршениот попис на материјалите, ситниот инвентар и горивото за затоплување, влијае на нереално и необјективно искажување на билансните позиции. Во текот на 2009 година доставен е допис-ургенција од Судски совет, за можноста од непречено користење на модулите за магацинско работење, како и должноста за користење на модулот за основни средства од страна на судовите.

Препорака: ВД Претседателот на судот да преземе мерки за целосна имплементација на модулите од системот на ниво на судска власт, како и за вршење попис на сите видови залихи на крајот на годината.

10.4. Неправилна искажувањето на позициите во Билансот на состојба

10.4.1. Судот располага со документ за сопственост (поседовен лист) на недвижен имот-земјиште под објект и двор, но истиот не е сметководствено евидентиран, што не е во согласност со Правилникот за содржината на одделните сметки во сметковниот план за буџетските корисници. Неизвршена проценка на вредноста на земјиштето согласно Методологијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот и неевидентирање на истото, влијае на нереално искажување на материјалните средства и изворите на истите.

Препорака: За недвижниот имот-земјиште за кој е обезбеден поседовен лист, потребно е да се изврши проценка согласно Методологијата за проценка на пазарната вредност на недвижниот имот, а одговорниот сметководител да изврши сметководствено евидентирање на истиот.

10.5. Ненаменско и незаконско користење на средства:

Неприменување на постапките од Законот за јавни набавки

10.5.1. При увидот во спроведувањето на постапките за јавни набавки, ревизијата утврди неприменување на одредбите од Законот за јавни набавки и тоа:

- не е донесен План за вкупните потреби за набавки во тековната година по видови на стоки, услуги и работи
- не е донесен пишан акт/одлука за назначување на претседателот на Комисијата за јавни набавки
- во текот на годината не е водена евиденција на постапките со барање за прибирање на понуди, ниту е доставен податок до Бирото за јавни набавки за сите договори за јавни набавки склучени во постапките со барање за прибирање на понуди
- кај дел од спроведените постапки за јавни набавки со барање за прибирање на понуди без објавување на оглас, одлуките за јавна набавка не ги содржат сите елементи утврдени во Законот за јавни набавки, ниту е изготвена поедноставна тендерска документација со утврдени критериуми за доделување на договорот за јавна набавка
- преземени се обврски за набавка на екстра лесно гориво за затоплување во вкупен износ од 574 илјади денари (474 илјади денари се исплатени од сметката за редовно работење и 100 илјади денари од сметката за приходи наплатени од органи), по спроведени 3 постапки со барање за прибирање на понуди без објавување на оглас, наместо со спроведување постапка со барање за прибирање на понуди со објавување на оглас

Несоодветно спроведување на постапките за јавни набавки создава можност за примена на необјективни критериуми за избор на најповолен понудувач, нетранспарентност при склучувањето на договорите, повластена положба на одредени понудувачи и можност за набавки по зголемени цени.

Препорака: ВД Претседателот на Судот да обезбеди целосна имплементација на Законот за јавни набавки, при спроведување на постапките за јавни набавки.

11. Според наше мислење, освен за изнесеното во точките од 10.2.1, 10.3.1 и 10.4.1 финансиските извештаи ја претставуваат вистинито и објективно финансиската состојба на Основен суд Крушево-сметка за редовно работење под 31 декември 2008 година и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум согласно важечката законска регулатива.
12. Според наше мислење, освен за изнесеното во точките од 10.2 до 10.5 кај Основен суд Крушево-сметка за редовно работење, е остварено законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции кои претставуваат државни расходи за 2008 година.

13. Системски слабости:

- исплатата на средства за надомест за трошоците за сведоци, вештаци, преведувачи, толкувачи и стручни лица, како и трошоци на увидот во кривична и прекршочна постапка во Основните судови во Република Македонија, се уредени во Правилникот за надоместокот на трошоците во кривичната и процесната постапка и постапката за стопански престапи (Службен весник на СРМ 11/1988 година), донесен врз основа на Закон за редовните судови, кој закон престанува да важи со донесувањето на Законот за судовите во 1995 година, а кој престанува да важи со донесување на новиот Закон за судовите во 2006 година. Исплатата на

**ОСНОВЕН СУД КРУШЕВО - СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

средствата кои претставуваат државни расходи се регулира со законски и подзаконски акти кои се вон сила, поради тоа што Министерот за правда нема донесено поблиски прописи за надомест на трошоците на кривична постапка, (кои важат и за прекршочна постапка), ниту акт за критериуми за видот, висината и надоместокот за вештачењето, согласно член 96 од Законот за кривична постапка (Службен весник на РМ 15/2005 година, пречистен текст);

- средствата за надомест на судии поротници и средствата за надомест за дежурства на судии во Основните судови во Република Македонија, се регулираат со подзаконски акти донесени врз основа на Законот за судовите во 1995 година, а кој престанува да важи со донесувањето на новиот Закон за судовите, согласно кој Министерот за правда е овластен истите да ги донесе во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на законот, односно до јуни 2007 година. Истите до денот на вршење на ревизијата не се донесени, поради што исплатата на средствата кои претставуваат државни расходи е регулирана со законски и подзаконски акти кои се вон сила.

Скопје, 09.07.2009 година

Овластен Државен Ревизор

ОСНОВЕН СУД КРУШЕВО - СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Основен суд Крушево
Средства од судски буџет
БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2008 година

	во 000 денари	
Опис на позицијата	2008	2007
Приходи		
Трансфери и донации	13,620	12,042
Вкупно приходи	13,620	12,042
Расходи		
Тековни расходи		
Плати, наемнини и надоместоци	11,489	10,436
Резерви и недефинирани расходи	0	28
Стоки и услуги	1,506	1,395
Субвенции и трансфери	625	183
Вкупно тековни расходи	13,620	12,042
Вкупно расходи	13,620	12,042

**ОСНОВЕН СУД КРУШЕВО - СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

**Основен суд Крушево
Средства од судски буџет
БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ**

	во 000 денари	
Опис на позицијата	2008	2007
Актива		
Тековни средства		
Парични средства	0	0
Побарувања од вработените	22	61
Активни временски разграничувања	1,039	907
Залихи	0	0
Аванси за капитални средства	150	0
Вкупно тековни средства	1,211	968
Постојани средства		
Материјални средства	817	905
Вкупно постојани средства	817	905
Вкупна актива	2,028	1,873
Пасива		
Тековни обврски		
Краткорочни обврски спрема добавувачи	72	67
Краткорочни обврски за плати и други обврски спрема вработените	967	840
Пасивни временски разграничувања	172	61
Вкупно тековни обврски	1,211	968
Извори на средства		
Извори на капитални средства	817	905
Вкупно извори на деловни средства	817	905
Вкупна пасива	2,028	1,873

ОСНОВЕН СУД КРУШЕВО - СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Основен суд Крушево
Средства од судски буџет

ПРЕГЛЕД
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2008
ГОДИНА

О П И С	во 000 денари	
	Државен јавен капитал	Вкупно
Состојба 01.01.2008 година	905	905
Зголемување по основ на:	77	77
Набавки	77	77
Ревалоризација на капитални средства	8	8
Спроведени корекции во тек на ревизија	(8)	(8)
Намалување по основ на:	165	165
Отпис на капитални средства-Расход	2	2
Амортизација	163	163
Состојба 31.12.2008 година	817	817